

Youri Hazeleger
Stationsstraat 27C
6741 DH Lunteren

Lunteren, 20 maart 2025

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

T.a.v. Minister Wiersma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: Industriële hennep als motor voor gezondheid, duurzaamheid en economische weerbaarheid

Geachte mevrouw Wiersma,

Met het oog op de dringende uitdagingen op het gebied van volksgezondheid, milieuvervuiling, klimaatverandering en economische afhankelijkheid van het buitenland, wil ik uw aandacht vestigen op het unieke potentieel van industriële hennep. Hennep is niet alleen een waardevol diervoeder voor de verbetering van dierenwelzijn en productkwaliteit, maar ook een strategisch gewas voor duurzame bouwmaterialen en stimulering van de nationale economie.

Het gebruik van hennep sluit direct aan op de internationale verplichtingen van Nederland, zoals vastgelegd in het Klimaatakkoord van Parijs, de VN Sustainable Development Goals (SDG's), en Europese regelgeving zoals de Nitraatrichtlijn. Deze verdragen zijn bovendien, op basis van **artikel 93 en 94 van de Grondwet**, rechtstreeks van toepassing binnen de Nederlandse rechtsorde en verplichten de overheid tot concrete maatregelen op het gebied van gezondheid, milieu en duurzaamheid.

1. Hennep als diervoeder – Gezondheid en emissiereductie

Hennep is rijk aan vezels, antioxidanten, omega-3- en omega-6-vetzuren en eiwitten. Het bevordert het microbioom van koeien, wat leidt tot een efficiëntere spijsvertering, verbeterde opname van voedingsstoffen en verlaging van methaanuitstoot. Dit resulteert in gezondere dieren, hogere productkwaliteit (melk en vlees), en een aanzienlijke verlaging van de ecologische voetafdruk van de veehouderij.

Daarnaast kan hennep (bij verwarming op lage temperatuur, bijvoorbeeld in de oven) natuurlijke stoffen vrijmaken die een ondersteunende, gezondheidsbevorderende werking hebben. Hiermee is hennep een verantwoord, plantaardig alternatief voor chemisch gepatenteerde

geneesmiddelen — waarvan de beschikbaarheid en betaalbaarheid steeds meer onder druk staan door internationale handelsspanningen en importheffingen.

Door zelf hennep te verbouwen, wordt Nederland minder afhankelijk van buitenlandse leveranciers, en worden boeren minder kwetsbaar voor schommelende wereldmarkten.

2. Hennep in de bouw – Circulaire innovatie met klimaateffect

De inzet van hennepvezels in de bouwsector — bijvoorbeeld in de vorm van hennepbeton (hempcrete), isolatiepanelen of biocomposieten — biedt een circulaire, CO₂-negatieve oplossing voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Hennep neemt tijdens de groei CO₂ op, vereist weinig water of pesticiden, en levert bouwmaterialen die ademend, licht, brandveilig en uitstekend isolerend zijn.

Toepassing van hennep in de bouw:

- Verlaagt de uitstoot van broeikasgassen;
- Vermindert het gebruik van niet-hernieuwbare grondstoffen;
- Draagt bij aan de biobased economy en circulaire doelstellingen;
- Opent nieuwe markten voor agrariërs en ondernemers.

3. Economische stimulans en strategische onafhankelijkheid

De ontwikkeling van een binnenlandse hennepketen biedt directe kansen voor de Nederlandse economie. Door in te zetten op hennep als diervoeder én bouw materiaal, creëren we banen in zowel de agrarische sector als de maakindustrie, bevorderen we innovatie, en versterken we de economische veerkracht van Nederland.

Hennep biedt:

- Nieuwe verdienmodellen voor boeren (meerdere afzetmarkten uit één gewas);
- Kansen voor regionale verwerking, productontwikkeling en export;
- Een antwoord op stijgende importprijzen van synthetische producten;
- Vermindering van buitenlandse afhankelijkheid op het gebied van veevoer, medicatie en bouwmaterialen.

Deze inzet past binnen de doelstelling van een weerbare economie, zoals opgenomen in het Regeerakkoord en diverse kabinetsvisies op circulaire economie en strategische autonomie.

4. Juridisch kader: Grondwet en internationale verplichtingen

Naast artikel 22 van de Grondwet, dat de overheid oproept tot bescherming van gezondheid en milieu, zijn ook **artikel 93 en 94** van wezenlijk belang. Deze artikelen bepalen dat internationale verdragen die rechten aan burgers toekennen, directe werking hebben in de Nederlandse rechtsorde en voorrang krijgen boven nationale wetgeving.

Daaruit volgt dat Nederland gehouden is om zijn verplichtingen onder meer:

- het Klimaatakkoord van Parijs,
- de Europese Nitraatrichtlijn,
- het Verdrag inzake Biologische Diversiteit,
- de SDG's (met name doelen 2, 3, 12, 13 en 15),

actief en aantoonbaar na te leven. Het bevorderen van hennepgebruik past naadloos binnen deze verplichtingen en kan niet los worden gezien van het bredere wettelijke en morele kader.

Oproep tot actie

Ik roep u vriendelijk doch dringend op om, in samenwerking met uw collega's van Landbouw, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Economische Zaken:

- het potentieel van hennep als diervoeder, bouw materiaal en natuurlijk gezondheidsmiddel structureel te laten onderzoeken;
- regelgeving en vergunningstrajecten te stroomlijnen;
- pilots en proeftuinen te faciliteren;
- en de opschaling van een nationale hennepketen te stimuleren.

Hiermee zet Nederland een belangrijke stap richting een gezonde veestapel, een duurzame gebouwde omgeving, en een toekomstbestendige economie die internationaal recht serieus neemt.

Hoogachtend,

Youri Hazeleger

Tel: 06-28428852

E-mail: joet@joet.nl

Onderwerp **Industriële hennep als kans voor duurzame landbouw en economische weerbaarheid**

Afzender Joet <joet@joet.nl>

Ontvanger <F.Wiersma@minlnv.nl>

Kopie <E.vandenBosch@minlnv.nl>, <f.agema@minvws.nl>

Datum 2025-03-24 22:22

-
- 2025-03-04 Bezwaarschrift tegen de vergunningseis voor industriële hennepcultuur.pdf(~117 KB)
-

Geachte mevrouw Wiersma,

Graag wil ik uw aandacht vragen voor het strategische potentieel van industriële hennep binnen de Nederlandse landbouw. In de bijlage **2025-03-24 Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur Industriële hennep als motor voor gezondheid, duurzaamheid en economische weerbaarheid** treft u een brief aan, die ook direct relevant is voor het ministerie van LNV gezien de raakvlakken met voedselzekerheid, verdienvermogen, mestproblematiek, circulaire bouw en innovatie in de agrarische sector.

Industriële hennep kan een belangrijke rol spelen in:

- het verbeteren van diergezondheid via voeding;
- het verlagen van emissies (zoals methaan en nitraat);
- het ontwikkelen van duurzame en rendabele bouwmaterialen;
- en het versterken van de nationale economische autonomie in het licht van stijgende importheffingen.

Daarnaast sluit het gebruik van hennep nauw aan op zowel Europese als internationale verdragsverplichtingen, waaronder het Klimaatakkoord van Parijs, de SDG's en de Nitraatrichtlijn.

Ik hoop dat deze bijlage aanleiding biedt tot verdere dialoog en ben vanzelfsprekend bereid om mijn bevindingen nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Youri Hazeleger

0628428852

joet@joet.nl

www.joet.nl